

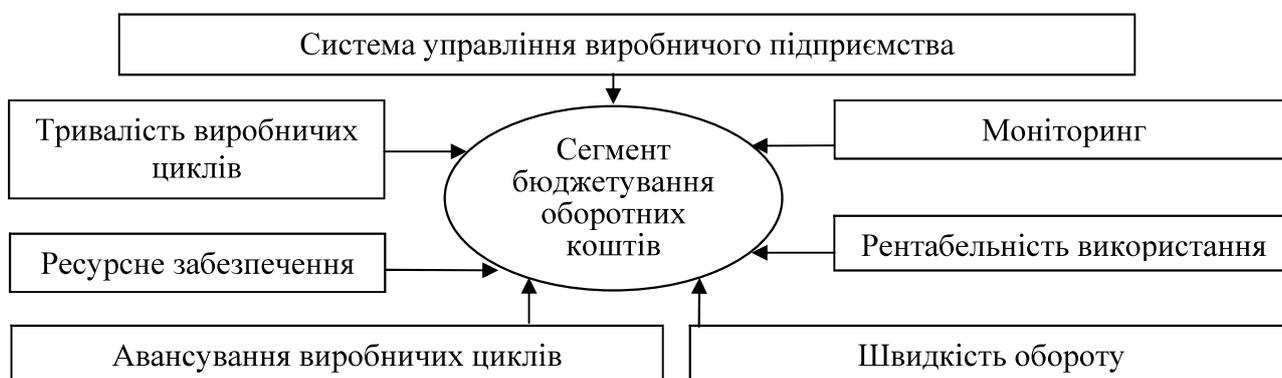
К. е. н. Лемберг А. Г.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ: АСПЕКТ БЮДЖЕТУВАННЯ

Швидкоплинний поступ ринкової економіки з його трансформаційним впливом на національну економіку в значній мірі вимагає змін механізму управління наявним ресурсним потенціалом виробничих підприємств, і в першу чергу оборотними коштами, що являє собою не розрізнені заходи щодо ефективного їх формування та використання, а системно-цілісний управлінський вплив на виробничі ситуації з метою отримання максимального ефекту господарювання. Якщо пострадянська планово-директивна економіка мала стримуючий фактор на процес досягнення ефективності виробництва, то за сучасного вибору економічних методів управління, невирішеність цього питання не дозволяє у повній мірі реалізувати функцію ринкового способу господарювання.

Основний мотив бюджетування оборотних коштів полягає у забезпеченні безперебійності виробничих циклів із виявленням шляхів прискорення їх авансування. Змістовність бюджетування – оцінка параметрів формування і використання оборотних коштів з функцією моніторингу їх руху, що виокремлює бюджетування у відповідний сегмент в загальній системі управління виробничим підприємством (рис. 1) [1, с. 104].

Рис. 1. Сегмент бюджетування в управлінні оборотними коштами

виробничого підприємства

В рамках сегмента бюджетування параметральне визначення кругообігу оборотних коштів виробничого підприємства формує управлінську інформацію про їх стан і рух в такому напрямі:

- встановлення часового лагу використання оборотних коштів в межах виробничих циклів стосовно вироблення асортименту продукції;

- ресурсне забезпечення – вплив на безперервність процесу виробництва щодо забезпечення його необхідним обсягом оборотних коштів достатніх для нормального функціонування виробничих процесів;

- авансування виробничих циклів – містить в собі як безперебійне забезпечення елементами оборотних коштів виробничий процес, так і їх прискорене відтворення, що має прямий зв'язок з усіма стадіями кругообігу коштів підприємства;

- швидкість обороту – виявлення чинників прискорення обороту оборотних коштів зосереджених у сферах виробництва і обігу на основі збалансованого авансування їх «вхідних» (закупівля предметів праці, виробництво) і «вихідних» потоків (отримання виручки від реалізації продукції, розрахунки з контрагентами підприємства);

- рентабельність використання оборотних коштів – віддзеркалення швидкості обороту, як узагальнюючий показник визначення ефективності управління оборотними коштами підприємства;

- моніторинг – інструмент коригування політики управління оборотними коштами на основі результатів аналізу їх кругообігу в операційному циклі підприємства та визначення оптимізаційної величини оборотних коштів у сферах виробництва і обігу.

Визначальна суть сегмента бюджетування полягає у виборі тактичних цілей бізнес-планування на рівні виробничого підприємства як в рамках операційної діяльності, так і формуванні стратегії подальшого його розвитку з моніторингом виконання цих бізнес-планів. Основна мета бюджетування –

підвищення ефективності роботи підприємства на основі координації всіх заходів, які охоплюють зміни в елементах оборотних коштах і джерелах формування та виявлення ризиків зниження структурного їх рівня.

В ринкових умовах господарювання, формування бюджету «потреб і можливостей» набуває своєї актуальності, в першу чергу це оперативне реагування на швидкоплинність змін зовнішнього економічного середовища випереджаючими діями операційного бюджетування матеріально-фінансових ресурсів з оптимального забезпечення потреб сфери виробництва, мобілізуючи всі наявні внутрішні резерви авансування [2].

Впровадження операційного бюджетування в управлінні оборотними коштами, заснованого на збалансуванні потреб і можливостей забезпечення ефективної діяльності виробничого підприємства, дозволить в цілому підвищити рівень управлінського механізму, привести його до реалізації наукових підходів ефективного використання тих елементів оборотних коштів, від яких залежить весь майбутній хід всієї операційної діяльності.

На ряду з цим, це дозволяє проведенню економічного аналізу досягнутої результативності виробничих процесів, і на цій основі надасть можливість проводити оперативне коректування бізнес-планів, визначати напрям моніторингу за рухом матеріальних і грошових ресурсів з описом тенденцій функціонування самого виробничого підприємства, а також визначення можливостей економічного його розвитку в динамічних умовах ринкових перетворень на найближчу перспективу.

Список використаних джерел:

1. Долгоруков Ю. А. Управління ефективністю використання обігових коштів у промисловості. *Фінанси України*. 2008. № 11. С.103–105.
2. Олійник Т. І. Обліково-аналітична інформація у бюджетуванні бізнес процесів інтегрованих сільськогосподарських підприємств / Т. І. Олійник, О. О. Олійник // *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу* : Науковий економічний журнал. – 2014. – № 2 (26). – С. 92–95